

Sygn. akt VI Ca 135/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia . 14 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie VI Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący-SSO Hanna Morejska

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2019 r. w Częstochowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko D. B.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda (...) S.A. z siedzibą w W.

od wyroku Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 15 listopada 2018r.

sygn. akt I C 2355/18

oddala apelację

VICa 135/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 15 listopada 2018 Sad Rejonowy w Częstochowie oddalił powództwo (...) SA w W. o zapłatę wobec pozwanego D. B. .

Sąd Rejonowy ustalił i zważył co następuje ;

W dniu 8 kwietnia 2017 roku pozwany podróżował pociągiem relacji O. - C. korzystając z usług przewozowych powoda. Przed rozpoczęcie podróży pozwany nie zakupił biletu bowiem zamierzał kupić go u konduktora w pociągu. W czasie kontroli biletów zaoferował on płatność za bilet kartą płatniczą. Transakcja nie doszła jednak do skutku z powodu braku możliwości dokonania płatności kartą. W tej sytuacji kontroler wystawił protokół z wezwaniem do zapłaty kwoty 37 zł w tym 27 zł cena biletu wskazując, że płatności należy dokonać w terminie 2 dni a niedotrzymanie terminu spowoduje naliczenie opłaty dodatkowej oraz odsetek. Pozwany dokonał płatności w dniu 11 kwietnia 2018 roku to jest w ciągu 2 dni roboczych od wystawienia wezwania.

Był bowiem przekonany, że niedziela jako dzień wolny od pracy nie jest wliczona do zakreślonego terminu.

Powód skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty kwoty 650 zł z tytułem opłat dodatkowej przejazdu bez ważnego biletu w dniu 8 kwietnia 2017 roku z terminem płatności do dnia 22 czerwca 2017 roku.

Pozwany nie uścił wskazanej w wezwaniu kwoty (bezsporne).

Zgodnie z art. 33 a ust 4 i 5 ustawy Prawo przewozowe w razie stwierdzenia braku odpowiedniego dokumentu przewozu przewoźnik lub organizator publicznego transportu pobiera właściwą należność za przewóz i opłatę dodatkową albo wystawia wezwanie do zapłaty.

Jeżeli podróżny przed rozpoczęciem podróży nie dokonał zakupu biletu może go nabyć w pociągu, wówczas podróżny obowiązany jest zgłosić brak biletu a obok opłaty taryfowej pobiera się od pasażera dodatkowo opłatę pokładową.

Wezwanie do zapłaty wystawia się również gdy w pociągu podróżny na zasadach określonych w par 8 zgłosił brak ważnego dokumentu przewozu i chce uregulować należności przewozowe kartą płatniczą ale z przyczyn niezależnych od podróżnego, brak jest możliwości dokonania takiej operacji.

W sytuacji takiej podróżny obowiązany jest opłacić wskazane w wezwaniu do zapłaty należności w ciągu 2 dni od doręczenia wezwania a niedotrzymanie tego terminu skutkuje naliczeniem opłaty dodatkowej odpowiednio za przejazd lub przewóz.

Zatem uiszczenie opłaty w dniu 11 kwietnia 2017 roku było dokonane po terminie.

Powyższe nie mogło jednak skutkować w ocenie Sądu zastosowaniem rygoru z par 23 ust 16 Regulaminu i obciążeniem pozwanego obowiązkiem zapłaty opłaty dodatkowej wysokości 650 zł Wskazany w Regulaminie termin 2 dni był terminem zbyt krótkim, sprzecznym z zasadami współzycia społecznego oraz z ustawą. Dlatego należało uznać go za nieważny w rozumieniu art.58 kc.

Apelację od wyroku złożyła strona powodowa zarzucając naruszenie art. 233 par.1 kpc przez dowolną i sprzeczną z zasadami logiki i ocenę materiału dowodowego i bezzasadne przyjęcie że termin 2 dniowy jest zbyt krótki nadto naruszenie art. 33 ust.3, 4,5 ustawy prawo przewozowe a także art. 58 kc i 5 kc przez niewłaściwe zastosowanie.

Dlatego wnosila o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa.

Sąd Okręgowy stwierdza co następuje.

1.Stan prawny w sprawie przedstawia się następująco ;

Z mocy art. 33a . Ustawy z dnia z dnia 15 listopada 1984 r. – Prawo Przewozowe (T.J. 2017. 1983)

ust.3 w razie stwierdzenia braku odpowiedniego dokumentu przewozu przewoźnik lub organizator publicznego transportu zbiorowego albo osoba przez niego upoważniona pobiera właściwą należność za przewóz i opłatę dodatkową albo wystawia wezwanie do zapłaty.

ust. 4. W razie stwierdzenia braku ważnego dokumentu poświadczającego uprawnienie do bezpłatnego albo ulgowego przejazdu przewoźnik lub organizator publicznego transportu zbiorowego albo osoba przez niego upoważniona pobiera właściwą należność za przewóz i opłatę dodatkową albo wystawia wezwanie do zapłaty. Pobrana należność za przewóz i opłata dodatkowa, po uiszczeniu opłaty manipulacyjnej odpowiadającej kosztom poniesionym przez przewoźnika lub organizatora publicznego transportu zbiorowego, podlegają zwrotowi, a w przypadku wezwania do zapłaty - umorzeniu, w przypadku udokumentowania przez podróżnego, nie później niż w terminie 7 dni od dnia przewozu, uprawnień do bezpłatnego lub ulgowego przejazdu.

Z mocy zaś art. 16. 1 w/w ustawy . Umowę przewozu zawiera się przez nabycie biletu na przejazd przed rozpoczęciem podróży lub spełnienie innych określonych przez przewoźnika lub organizatora publicznego transportu zbiorowego warunków dostępu do środka transportowego, a w razie ich nieustalenia - przez samo zajęcie miejsca w środku transportowym. Z mocy zaś § 2. rozporządzenia Ministra z dnia 20 stycznia 2005 sprawie sposobu ustalania wysokości opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób, zabranych ze sobą do przewozu rzeczy i zwierząt oraz wysokości opłaty manipulacyjnej(Dz.U.2005 .14.117)

Wysokość opłaty dodatkowej ustala się, biorąc za podstawę cenę najtańszego biletu jednorazowego normalnego stosowaną przez danego przewoźnika, w następujący sposób:

- 1) jako 50-krotność tej ceny - za przejazd bez odpowiedniego dokumentu przewozu;
- 2) jako 40-krotność tej ceny - za przejazd bez ważnego dokumentu poświadczającego uprawnienie do bezpłatnego albo ulgowego przejazdu;
- 3) jako 20-krotność tej ceny - za naruszenie przepisów o przewozie rzeczy i zwierząt, a w szczególności za zabrane ze sobą do środka transportu:
 - a) rzeczy lub zwierzęta, za których przewóz taryfa przewiduje opłaty - bez odpowiedniego dokumentu przewozu,
 - b) rzeczy wyłączone z przewozu albo rzeczy dopuszczone do przewozu na warunkach szczególnych - bez zachowania tych warunków;
- 4) jako 150-krotność tej ceny - za spowodowanie przez podróżnego zatrzymania lub zmiany trasy środka transportu bez uzasadnionej przyczyny.

Z mocy natomiast par. 23 pkt 15 i 16 pkt 3 b Regulaminu Przewozu Osób . Rzeczy i Zwierząt wydanego przez spółkę (...),

jeżeli podróżny chce uregulować należność kartą płatniczą a jest to nie możliwe z przyczyn niezależnych od Podróżnego zobowiązany jest do uregulowania wskazanej w wezwaniu zapłaty kwotą w terminie 2 dni od dnia doręczenia wezwania . Niedotrzymanie tego terminu skutkuje naliczeniem stosownej opłaty dodatkowej wyliczonej zgodnie z cytowanym wyżej rozporządzeniem .

Czyli reasumując jedynym aktem prawnym , który określa termin zapłaty opłaty dodatkowej jest Regulamin przewozu wydany przez powoda

2. Stan faktyczny w sprawie przedstawia się następująco .

W dniu 8 kwietnia 2017 roku pozwany chciał dokonać płatności za bilet kolejowy w pociągu należącym do pozwanej spółki , jednak było to niemożliwe z przyczyn nie podanych przez powoda , dlatego został wezwany do dokonania płatności w terminie 2 dni z zaznaczeniem że niedotrzymanie terminu spowoduje naliczenie opłaty dodatkowej oraz odsetek. Pozwany opłat za bilet i opłaty manipulacyjnej czyli łącznie 37 złotych dokonał w dniu 11 kwietnia 2017 roku za pośrednictwem Banku . 8 kwietnia 2017 roku był w sobotę , dlatego pozwany uznając że 2 dni dotyczy dni roboczych , dokonał zapłat 11 kwietnia 2017 roku.

Odnośnie zarzutów apelacji należy w tej sytuacji stwierdzić co następuje .

Bezprzedmiotowe i niezrozumiałe są zarzuty dotyczące naruszenia przepisów prawa przewozowego i wydanego z upoważnienia ustawowego rozporządzenie Ministra infrastruktury

Sąd Rejonowy bowiem nie kwestionuje ani powołanych w apelacji przepisów ustawy ani wydanego z ich upoważnienia rozporządzenia . Odnośnie natomiast norm zawartych w Regulaminie to niewątpliwie nie są to normy które mogą zostać zaliczone do norm powszechnie obowiązującego prawa . Stanowisko takie jest utrwalone zarówno w piśmiennictwie jak i orzecznictwie Sądu Najwyższego . W postanowieniu składu 7 sędziów SN z dnia 24 września 1993 r., w sprawie III CZP 77/93, stwierdzono co następuje ;

Normy zawarte w regulaminach bankowych nie mogą być zaliczone do norm powszechnie obowiązującego prawa, które zawarte jest w przepisach aktów normatywnych, a którego tworzenie leży w wyłącznej kompetencji konstytucyjnych organów państwa (kompetencje prawodawcze). Regulaminy te natomiast zawierają normy

indywidualne i konkretne, tworzone "prywatnie", które swoją moc wiążącą uzyskują jedynie na podstawie zgodnej woli obydwu stron Takie też stanowisko zajął Sąd Najwyższy w uchwałach SN z dnia 6 marca 1992 r. - III CZP 141/91 i z dnia 19 maja 1992 r. - III CZP 50/92), a także Trybunał Konstytucyjny (orzeczenie TK z dnia 15 grudnia 1992 r. - K 6/92 - uzasadnienie).

W przedmiotowej sprawie nie budzi wątpliwości ustalenie że w świetle cytowanego wyżej art. 16 prawa przewozowego doszło między stronami do zawarcia umowy przewozu. Doszło do tego w sposób dorozumiany (per facta concludentia), w wyniku zachowania się podróżnego - zajęcia miejsca w środku transportu i przystąpienia przewoźnika do wykonania umowy.

Zapisy regulaminu powołanego przez powoda należy w tej sytuacji traktować a jako wzorzec umowy . Z mocy art. 385. § 2 kc . wzorzec umowy powinien być sformułowany jednoznacznie i w sposób zrozumiały. Postanowienia niejednoznaczne tłumaczy się na korzyść konsumenta. Zasady wyrażonej w zdaniu poprzedzającym nie stosuje się w postępowaniu w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. W sprawie I CSK 531/13 Sad Najwyższy uznał że ta przesłanka wynikająca z art. 385(1) § 1 zdanie drugie k.c. jest spełniona tylko wtedy, gdy postanowienie wzorca nie budzi wątpliwości co do jego znaczenia, innymi słowy, gdy wynika z niego tylko jedna możliwa interpretacja dla przeciętnego, typowego konsumenta.

Należy dodać, że przedsiębiorca stosujący wzorzec powinien mieć na uwadze predyspozycje przeciętnego adresata w ramach określonej grupy, do której wzorzec jest adresowany.(tak E. Wieczorek – komentarz Lex) Czyli ujemne skutki wadliwie sformułowanych postanowień zawartych w ogólnych warunkach umów (w tym wypadku regulaminu) nie mogą obciążać klientów, a jedynie autora tych klauzul. (jak wyżej)

Zatem Sąd Rejonowy słusznie uznał że przeciętny konsument adresat wzorca jest przyzwyczajony do takiej interpretacji terminów jak podaje pozwany . Czyli nie wliczania do terminów dni wolnych od pracy i sobót .

Zatem reasumując Regulaminu Przewozu Osób . Rzeczy i Zwierząt wydany przez spółkę (...) „ nie zawiera norm powszechnie obowiązującego prawa, które zawarte są tylko w przepisach aktów normatywnych, którego tworzenie leży w wyłącznej kompetencji konstytucyjnych organów państwa (kompetencje prawodawcze). Regulaminy te są tylko wzorcami umowy w rozumieniu art. 384 i 385 kc .

Zatem jak słusznie uznał Sąd Rejonowy postanowienia niejednoznaczne należy tłumaczyć na korzyść konsumenta .

Dlatego z mocy art. 385 kpc apelację oddalono gdyż ustalenia Sądu Rejonowego co do braku związania pozwanego niejednoznacznością treścią Regulaminu Sąd Okręgowy przyjmuje za własne .